

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Erfgoed en Kunsten
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
16658084

Uw brief
4 september 2019

Uw referentie
2019Z16371

Datum 30 september 2019

Betreft Antwoord op schriftelijke vragen van de leden Nijboer en Kuiken
(beiden PvdA) aan de minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties over het afbranden van monument Haarendael

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van de leden Nijboer en Kuiken
(beiden PvdA) van uw Kamer inzake het afbranden van monument Haarendael.

Omdat de vragen primair betrekking hebben op monumentaal erfgoed en er
sprake is van inzet van de Rijksdienst voor het cultureel erfgoed heeft mijn
ambtsgenoot van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties mij verzocht deze
vragen te beantwoorden, waarbij uiteraard wel afstemming over de
beantwoording heeft plaatsgevonden.

De vragen werden toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk
2019Z16371.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven

2019Z16371

Onze referentie
16658084

Antwoorden op de schriftelijke vragen van de leden Nijboer en Kuiken (beiden PvdA) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het afbranden van monument Haarendael (ingezonden d.d. 4 september 2019)

1

Kent u het bericht 'Enorme brand verandert historisch landgoed Haarendael in ruïne: oorzaak nog onbekend?' 1)

Ja.

2

Deelt u de zorg dat er een grote brand was bij een landgoed met zo'n grote historische betekenis?

Ja, die zorgen deel ik. Het complex Haarendaal is van betekenis als onderdeel van ons cultureel erfgoed en om die reden zijn verschillende delen van dit complex aangewezen als rijksmonument.

3

Kunt u enig inzicht bieden in de oorzaak van de brand? Zo nee, bent u bereid daarover in contact te treden met het bestuur van de provincie en de gemeente?

Onderzoek van de politie en de brandweer zal moeten uitwijzen wat de oorzaak van brand is. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) heeft contact met de gemeente Haaren en de Provincie Noord-Brabant. De RCE heeft daags na de brand het pand bezocht samen met een ambtenaar van de gemeente Haaren. Op maandag 9 september zijn bouwkundige specialisten van de dienst opnieuw ter plekke geweest met een ambtenaar van de gemeente. De RCE zal de betrokken partijen ondersteunen met (specialistische) kennis en expertise bij het vervolg.

4

Klopt het dat de eigenaar van het historische monument geen doeltreffende maatregelen heeft genomen om het te beschermen? Deelt u de mening dat dit wel had gemoeten?

Het pand stond leeg. Navraag bij de gemeente Haaren, het bevoegd gezag in dezen, heeft geleerd dat de eigenaar in gesprek was met de gemeente over een nieuwe bestemming en anti-kraak bewoning. Inmiddels is een vergunning verleend voor anti-kraakbewoning in enkele van de omliggende gebouwen.

In het algemeen adviseert de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed bij leegstand van monumentale gebouwen om maatregelen te nemen. Dit gebeurt bij voorkeur in de vorm van anti-kraakbewoning of anders in de vorm van bijvoorbeeld bewaking en het afsluiten van een terrein met hekken. Het voordeel van anti-kraakbewoning is dat deze preventief werkt tegen vandalisme en omdat de anti-kraakwachten ook lekkages of andere bouwkundige gebreken die vervolgschade veroorzaken kunnen signaleren.

5

Kent u het bericht 'Op de barricaden voor landgoed Haarendael'? 2)

Ja.

6

Klopt het dat al lange tijd geen onderhoud is gepleegd? Is het mogelijk dat de brand mede hierdoor heeft kunnen ontstaan?

Ja, er is lange tijd geen onderhoud aan het pand gepleegd. Technisch onderzoek naar de oorzaak van de brand wordt nog uitgevoerd. De uitkomsten daarvan zullen moeten worden afgewacht.

7

Kunt u reageren op de berichtgeving dat het onderhoud niet is gepleegd om de prijs te laten dalen?

Ik beschik niet over feiten die aanleiding geven dit te veronderstellen.

8

Deelt u de mening dat monumentaal erfgoed belangrijk is voor gemeenschappen en het karakter van een regio en vindt u ook dat het onwenselijk is als langdurig geen onderhoud wordt gepleegd aan historische monumenten?

De betekenis van erfgoed voor onze samenleving is evident. Het is niet voor niets de ondertitel van de beleidsbrief Erfgoed Telt.

Het langdurig onthouden van onderhoud aan een monument kan leiden tot ernstige schade, verlies van monumentale waarden en steeds hogere herstelkosten. Dit alles is onwenselijk. De beste manier om erfgoed in stand te houden is regelmatig onderhoud en passend gebruik. De wet- en regelgeving en de subsidieregelingen voor instandhouding van monumenten beogen daarom ook juist het stimuleren van regelmatig onderhoud en passend gebruik.

1) Brabants Dagblad, 1 september 2019

2) Brabants Dagblad, 4 februari 2019